

Dordrecht, 9 december 2016

Onderwerp: Positionering Veilig Thuis en subsidie 2017 Veilig Thuis en CIT

Agendapunten: 9c

Veilig Thuis: besluitpunten 1, 2, 4 t/m 9 (portefeuillehouder Van der Linden)

CIT: besluitpunten 3 en 9 (portefeuillehouder De Witte)

Geachte leden van het Algemeen Bestuur,

Ik stel u het volgende voor:

Ontwerp-besluit

Positionering: inhoud

1. De positionering van Veilig Thuis te beperken tot de wettelijke AMHK-taken, plus de expertise- en monitorfunctie en de uitvoering van de taken op basis van de Wet tijdelijk huisverbod.
2. Het samenwerken van Veilig Thuis (AMHK) en het meldpunt Z&O/OGGz mee te nemen bij het maken van een organisatieontwerp en het voeren van de gesprekken met de betrokken organisaties in de eerste helft van 2017.
3. De subsidierelatie met Jeugdbescherming west voor het CIT in 2017 te continueren.
4. De 17 gemeenten te verzoeken regionaal een fundamenteel gesprek te voeren over de taken die worden uitgevoerd in het kader van de Maatschappelijke Zorg en de aan te stellen ambtelijk opdrachtgever Veilig Thuis te informeren over de uitkomst, zodat deze betrokken kan worden bij het ontwerp en de inrichting van de te positioneren Veilig Thuis organisatie.

Positionering: sturing en financiële gevolgen

5. Veilig Thuis publiek te positioneren onder de gemeenschappelijke regeling DG&J en de **voorkeur** voor de verschijningsvorm nader te bepalen op basis van een uitgewerkt organisatieontwerp.
6. De ambtelijk opdrachtgever opdracht te geven in het eerste kwartaal van 2017 de mogelijke verschijningsvormen van het onder de gemeenschappelijke regeling DG&J te positioneren Veilig Thuis nader uit te werken en dit voor te leggen aan het Algemeen Bestuur.
7. **Afhankelijk van de voorkeur van het Algemeen Bestuur voor de verschijningsvorm van Veilig Thuis onder de gemeenschappelijke regeling, een voorstel te doen aan de 17 gemeenteraden voor het aanpassen van de tekst van de gemeenschappelijke regeling.**
8. De ambtelijk opdrachtgever opdracht te geven uitvoering te geven aan de in deze adviesnota opgenomen routekaart, met als doel dat Veilig Thuis per 1 januari 2018 in de nieuwe verschijningsvorm van start kan gaan.
9. **De ambtelijk opdrachtgever opdracht te geven om, als onderdeel van de uit te voeren routekaart, een kwartiermaker aan te stellen die de verschillende verschijningsvormen uitwerkt en op basis van een ontwerp voor de organisatie van Veilig Thuis en de bijbehorende werkprocessen de voorbereidingen treft voor implementatie van het organisatieontwerp per 1 januari 2018.**

Oplossen capaciteitsprobleem

10. Het dekkingsvraagstuk voor de uitbreiding van de ZSM-aanpak naar het weekend door Veilig Thuis terug te leggen bij de stuurgroep van het Veiligheidshuis.
11. Te besluiten over het oplossen van het dekkingsvraagstuk van afgerond 1,7 miljoen euro voor de subsidiëring van Veilig Thuis en het CIT voor 2017 bij het vaststellen van de begroting 2017 van de Serviceorganisatie.

Kern van de zaak

Op 27 oktober 2016 heeft het Algemeen Bestuur de voorkeur uitgesproken voor twee uit te werken positioneringsvarianten voor Veilig Thuis, te weten: Veilig Thuis als nieuwe stichting of als onderdeel van de gemeenschappelijke regeling DG&J.

Daarnaast heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met het besluiten over het oplossen van het capaciteitsprobleem van Veilig Thuis door het beschikbaar stellen van extra budget, bij het vaststellen van de begroting van de Serviceorganisatie voor 2017 in de vergadering van 15 december 2016.

In deze adviesnota vindt u een uitgewerkt voorstel voor zowel de positionering van Veilig Thuis als voor het oplossen van het capaciteitsprobleem van Veilig Thuis.

Daarnaast doen wij u in deze adviesnota een voorstel voor het oplossen van het capaciteitsprobleem van het Crisis Interventie Team (CIT). Dit probleem is voor 2016 opgelost op basis van de knoppennotitie die op 7 juli 2016 is vastgesteld door het Algemeen Bestuur, maar voor 2017 is nog niet in een oplossing is voorzien. In de adviesnota Begroting 2017 van de Serviceorganisatie die aan het Algemeen Bestuur is aangeboden ter besluitvorming in de vergadering van 15 december 2016 vindt u een financieel voorstel. In de adviesnota die nu voor u ligt, vindt u een inhoudelijke toelichting.

Positionering

De kernvraag voor de positionering is of Veilig Thuis publiek of privaat moet worden georganiseerd. Op financiën is er in principe (bij gelijke keuzes in organisatieontwerp) geen wezenlijk onderscheid tussen een nieuwe, private stichting of onderdeel van de gemeenschappelijke regeling. Inhoudelijk gezien is een publieke positionering van Veilig Thuis gewenst. Veilig Thuis kan worden georganiseerd als afdeling van de DG&J, apart organisatieonderdeel of stichting onder de gemeenschappelijke regeling.

Oplossen capaciteitsprobleem Veilig Thuis

De subsidieaanvraag voor Veilig Thuis voor 2017 overschrijdt ruimschoots de beschikbare middelen. De reden hiervan is dat in de aanvraag rekening is gehouden met een oplossing voor de bestaande en toekomstig voorziene capaciteitsproblemen. Op basis van de gevoerde subsidiegesprekken met Jeugdbescherming west wordt u voorgesteld om het verschil tussen de aangevraagde en de beschikbare middelen te dekken door middel van een extra bijdrage van de 17 gemeenten. Het gaat over maximaal € 1.377.000 voor de AMK-functie van Veilig Thuis.

Uitgaande van de subsidieaanvraag kan Veilig Thuis in 2017 bij gelijkblijvende omstandigheden:

- a. Zicht hebben op de veiligheid van gemelde kinderen en volwassenen;
- b. Voldoen aan de eisen van de inspecties;
- c. Wachtlijstvrij werken;
- d. Voldoen aan de norm van 5 dagen voor intake en triage;
- e. Voldoen aan de norm van 10 weken voor onderzoek;
- f. Na afsluiten vervolgt raject (met en zonder onderzoek) monitoren na 3 en 12 maanden;
- g. Een verwachte verdere stijging van het aantal meldingen met 20% ten opzichte van 2016 opvangen;
- h. Door middel van samenwerking met lokale teams en hulpverlening/zorg ten behoeve van overdracht en op- en afschalen, bijdragen aan de transformatie van

het jeugdhulp- en Wmo-stelsel in Zuid-Holland Zuid, waarbij Veilig Thuis relatief meer meldingen na triage overdraagt en minder meldingen in onderzoek neemt ten opzichte van 2016.

Oplossen capaciteitsprobleem Crisis Interventie Team (CIT)

De subsidieaanvraag voor het CIT voor 2017 overschrijdt de beschikbare middelen. De reden hiervan is dat in de aanvraag rekening is gehouden met een oplossing voor de bestaande en toekomstig voorziene capaciteitsproblemen. Op basis van de gevoerde subsidiegesprekken met Jeugdbescherming west wordt u voorgesteld om het verschil tussen de aangevraagde en de beschikbare middelen te dekken door middel van een extra bijdrage van de 17 gemeenten. Het gaat over maximaal € 298.000 voor het CIT.

Opgeteld bedraagt het dekkingsvraagstuk voor het oplossen van de capaciteitsproblemen van Veilig Thuis en het CIT maximaal € 1.675.000.

Informeren gemeenteraden

Het is van belang dat de 17 gemeenteraden goed worden meegenomen in de stappen die worden gezet op weg naar de positionering van Veilig Thuis en het oplossen van het capaciteitsprobleem.

De bevoegdheid voor het organiseren van Veilig Thuis (AMHK) is door de gemeenteraden gedelegeerd aan de gemeenschappelijke regeling. Wanneer het Algemeen Bestuur een positioneringskeuze wil maken die leidt tot aanpassing van de tekst van de gemeenschappelijke regeling, dan is het aan de 17 gemeenteraden om toestemming te geven voor de gewenste aanpassing.

Op basis van uw besluit zullen wij de leden van het Algemeen Bestuur een concept-raadinformatiebrief aanreiken op basis waarvan zij hun gemeenteraden kunnen informeren. In deze brief zal naast het keuzeproces ook aandacht worden besteed aan de bevoegdheid van de gemeenteraden in het proces.

Daarnaast willen wij de gemeenteraden faciliteren door het organiseren van één of meer regionale raadsbijeenkomsten over de positioneringskeuze.

Reeds genomen besluiten

In het Beleidsrijk Regionaal Transitie Arrangement (BRTA) is aangekondigd dat medio 2016 een keuze moet worden gemaakt voor definitieve positionering van Veilig Thuis (Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling, AMHK) vanaf 2017. Hiervoor is eind 2015 een bestuursopdracht vastgesteld door de verschillende opdrachtgevers van het huidige Veilig Thuis, namelijk het Algemeen Bestuur, centrumgemeenten en de 17 colleges.

Wat is Veilig Thuis?

Veilig Thuis Zuid-Holland Zuid wordt sinds 1 januari 2015 uitgevoerd in een samenwerkingsorganisatie van Jeugdbescherming west (AMK-functie: Advies- en Meldpunt Kindermishandeling) en Dienst Gezondheid & Jeugd (SHG-functie: Steunpunt Huiselijk Geweld en het meldpunt Zorg & Overlast en OGGz-taken: Openbare Geestelijke Gezondheidszorg). De samenwerkingsorganisatie is ontstaan als gevolg van de wettelijke plicht van gemeenten om te voorzien in een geïntegreerd AMHK (Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling). Vanuit praktische overwegingen zijn per 1 januari 2015 de bovenwettelijke taken van het meldpunt Zorg & Overlast en OGGZ-taken toegevoegd aan de samenwerkingsorganisatie Veilig Thuis.

Eind 2014 hebben de gemeenten in Zuid-Holland Zuid besloten nog geen keuze te maken voor de positionering van Veilig Thuis, met de verwachting dat er op basis van de ervaringen met een geïntegreerd AMHK medio 2016 een keuze zou kunnen worden gemaakt op inhoudelijke gronden.

Argumenten

Met de inwerkingtreding van de Jeugdwet en de Wmo 2015 zijn de colleges verantwoordelijk geworden voor de organisatie van een AMHK. De gemeenten in Zuid-Holland Zuid hebben deze verantwoordelijkheid gedelegeerd aan de gemeenschappelijke regeling DG&J in artikel 5, onderdeel IV. Bij de inwerkingtreding van de Wmo 2015 hebben Rijk en VNG afgesproken om voor een aantal taken voorlopig te blijven werken met centrumgemeenten, waarbij deze een regierol hebben en de financiële middelen ontvangen. Vanwege de delegatie van de verantwoordelijkheid voor een AMHK van de 17 gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling, hebben de centrumgemeenten geen bevoegdheid voor de organisatie van het AMHK. Deze bevoegdheid is voorbehouden aan het Algemeen Bestuur van de DG&J.

1. Positionering: inhoud

Wij hebben onafhankelijk advies ingewonnen over de bij Veilig Thuis te positioneren taken; moet de positionering beperkt worden tot de AMHK taken of moeten ook de taken van het Meldpunt Zorg & Overlast/OGGz hierbij worden betrokken? We hebben dit advies gevraagd aan Caroline Mobach, zelfstandig adviseur en in 2014 kwartiermaker van Veilig Thuis Zuid-Holland Zuid. Het advies luidt: concentreer Veilig Thuis op de uitvoering van de wettelijke AMHK-taken plus de expertise- en monitorfunctie en de uitvoering van de taken op basis van de Wet tijdelijk huisverbod (WTH)¹.

De overwegingen hiervoor zijn:

1. Synergie AMHK en Zorg & Overlast/OGGz beperkt zich tot 30% van de meldingen waarin sprake is van samenloop van problematiek (van kinderen en volwassenen). Hier is efficiency te behalen. Voor de overige 70% van de meldingen doet deze samenloop zich niet voor.
2. Hoge urgentie en noodzaak om wettelijke taken Veilig Thuis (AMHK) op orde te krijgen.
3. Belangrijk verschil in juridisch kader AMHK en (nagenoeg ontbreken van) juridisch kader voor Meldpunt Z&O/OGGz-taken. Dit geldt ongeacht of de beide werksoorten in één gezamenlijke werkeenheid functioneren of elk georganiseerd zijn in een aparte werkeenheid (efficiencywinst is beperkt).
4. De taken van het meldpunt Z&O/OGGz zijn niet eenduidig op regionaal niveau afgesproken. Het gesprek hierover dient nog te worden gevoerd.

Het advies gaat gepaard met de volgende aanbevelingen. Per aanbeveling hebben wij aangegeven hoe we deze willen oppakken.

1. Leg een stevig fundament onder de wettelijke taken Veilig Thuis (AMHK) in de vorm van een kwalitatief geïntegreerd werkproces. Dit moet op korte termijn in orde komen (2^e stap inspecties in januari 2017) en stelt Veilig Thuis in staat te investeren in de grote ontwikkelopgave (aansluiting lokale teams).
→ *Dit vraagt een passende financiering van taken voor 2017. Een voorstel hiervoor vindt u verderop in deze adviesnota.*
2. Organiseer het AMHK en Z&O/OGGz in afzonderlijke werkeenheden, Daarmee kan alle energie gericht zijn op de 'kerntaken' van het AMHK. Zorg voor de borging van de voordelen van het onder één dak functioneren van beide werksoorten. Samenwerken op de werkvloer is cruciaal, maar hoeft niet in 1 organisatie.
→ *In beide uit te werken positioneringsvarianten is het samenwerken van Veilig Thuis (AMHK) en Z&O/OGGz onder 1 dak gewenst. Dit wordt meegenomen bij het opstellen van een organisatieontwerp en de gesprekken met de betrokken organisaties in de eerste helft van 2017.*

---

¹ De door Veilig Thuis uit te voeren taken op basis van de Wet tijdelijk huisverbod zijn: uitvoeren van risico-inventarisatie, triageren binnen kantoor tijden, monitoren van casussen en voeren van casusregie bij complexe zaken.

3. Behoud voorlopig de samenwerkingsafspraken met Jeugdbescherming west over de uitvoering van het Crisis Interventie Team (CIT). Het CIT wordt sinds 1 april 2016 praktisch uitgevoerd door Veilig Thuis. Met Jeugdbescherming west is afgesproken dat dit niet 'onomkeerbaar' mag zijn. Het is de vraag of het CIT daadwerkelijk bij Veilig Thuis moet worden gepositioneerd. Dit ligt voor de hand vanwege de overlap van taken en doelgroep.
 → *Op initiatief van het Transformatieberaad van jeugdhulpaanbieders is een plan van aanpak gemaakt voor een regionale crisisdienst. Dit plan biedt nog onvoldoende antwoord op de vraag waar het CIT gepositioneerd moet worden. Jeugdbescherming west wordt gevraagd om met advies van de transformatiemanager² die per 1 januari 2017 start, een plan op te leveren op basis waarvan in de eerste helft van 2017 een besluit kan worden genomen. Het onderdeel van het plan dat gericht is op uitgroeien naar een crisisdienst voor 0-100 jaar zal in samenwerking met de 17 gemeenten moeten worden uitgewerkt, vanwege de lokale verantwoordelijkheid hiervoor op basis van de Wmo. Verderop in deze adviesnota vindt u een voorstel voor de subsidiëring van het CIT voor 2017.*
4. Voer regionaal een fundamenteel gesprek over taken die worden uitgevoerd in het kader van de Maatschappelijke Zorg (inclusief de taken van het Meldpunt Z&O). (Lokale) beleidsontwikkeling in 17 gemeenten is nodig om keuzes te kunnen maken over de bovenwettelijke Wmo-taken in relatie tot lokale teams.
 → *De verantwoordelijkheid voor deze beleidsontwikkeling ligt lokaal bij de 17 gemeenten. Voorgesteld wordt de gemeenten te verzoeken met elkaar een fundamenteel gesprek te voeren over de taken die worden uitgevoerd in het kader van de Maatschappelijke Zorg en de aan te stellen ambtelijk opdrachtgever Veilig Thuis in het eerste kwartaal van 2017 te informeren over de uitkomst. De ambtelijk opdrachtgever kan vervolgens de uitkomst betrekken bij het ontwerp en de inrichting van de te positioneren Veilig Thuis organisatie.*

Wij stellen u voor:

1. De positionering van Veilig Thuis te beperken tot de wettelijke AMHK-taken, plus de expertise- en monitorfunctie en de uitvoering van de taken op basis van de Wet tijdelijk huisverbod.
2. Het samenwerken van Veilig Thuis (AMHK) en het meldpunt Z&O/OGGz mee te nemen bij het maken van een organisatieontwerp en het voeren van de gesprekken met de betrokken organisaties in de eerste helft van 2017.
3. De subsidierelatie met Jeugdbescherming west voor het CIT in 2017 te continueren.
4. De 17 gemeenten te verzoeken regionaal een fundamenteel gesprek te voeren over de taken die worden uitgevoerd in het kader van de Maatschappelijke Zorg en de aan te stellen ambtelijk opdrachtgever Veilig Thuis te informeren over de uitkomst, zodat deze betrokken kan worden bij het ontwerp en de inrichting van de te positioneren Veilig Thuis organisatie.

2. Positionering: sturing

Op 27 oktober 2016 heeft het Algemeen Bestuur de voorkeur uitgesproken voor twee uit te werken positioneringsvarianten voor Veilig Thuis, te weten:

1. Veilig Thuis als nieuwe, private stichting of
2. Veilig Thuis als onderdeel van de gemeenschappelijke regeling DG&J, in een nader te bepalen vorm (afdeling DG&J, apart organisatieonderdeel naast DG&J, Serviceorganisatie en RAV of een stichting onder publieke aansturing).

In de adviesnota voor 27 oktober 2016 hebben wij aan de hand van het wegingskader het onderscheid tussen de verschillende positioneringsvarianten geschetst. Het

² Het Algemeen Bestuur heeft op 7 juli 2016 besloten tot aanstelling van een transformatiemanager voor het aanjagen van de transformatie van de jeugdhulp in Zuid-Holland Zuid.

onderscheid tussen Veilig Thuis als nieuwe, private stichting en als onderdeel van de gemeenschappelijke regeling concentreert zich op basis van het wegingskader op sturing en organisatie:

1. Sturing:

- a. de *onafhankelijkheid* van de uitvoering van Veilig Thuis van gemeenten is automatisch geborgd in de stichtingsvariant. In de variant waarbij Veilig Thuis onderdeel uitmaakt van de GR is onafhankelijkheid van de uitvoering afhankelijk de afspraken die hierover worden gemaakt. Overigens functioneert het Steunpunt Huiselijk Geweld (afdeling van de DG&J en onderdeel van de samenwerkingsorganisatie Veilig Thuis zonder inmenging van gemeenten in de uitvoering. Tegelijkertijd zien we inhoudelijke inmenging van gemeenten op casusniveau bij de privaat georganiseerde Stichting Jeugdteams.
- b. de *sturingsmogelijkheden* voor gemeenten zijn groter/directer in de variant waarbij Veilig Thuis onderdeel uitmaakt van de GR, dan in de stichtingsvariant. Een stichting functioneert onder een eigen bestuur, waardoor gemeenten minder (directe) beïnvloedingsmogelijkheden hebben om te sturen op het behalen van resultaatsafspraken.

2. Organisatie:

een aparte stichting met de omvang van Veilig Thuis wordt algemeen gezien als te klein om kostenefficiënt te kunnen functioneren. De benodigde overhead is groot in verhouding tot het aantal medewerkers dat uitvoering geeft aan het primaire proces. Dit maakt een aparte stichting een kostbare constructie. De stichting zou ondersteunende diensten en voorzieningen extern kunnen betrekken, om de kosten te drukken. Hierbij bestaat echter het risico op BTW-heffing. Veilig Thuis als onderdeel van de gemeenschappelijke regeling zou gebruik kunnen maken van ondersteunende diensten en voorzieningen binnen de gemeenschappelijke regeling.

Daarnaast hebben we in de adviesnota voor 27 oktober aangegeven de *inhoud* te missen in het wegingskader. Wanneer we redeneren vanuit het belang van kinderen die worden mishandeld en volwassenen die te maken hebben met huiselijk geweld, dan zou er een extra uitgangspunt moeten worden toegevoegd, namelijk: het borgen van het belang van deze kinderen en volwassenen. Het wegen van dit uitgangspunt, start bij de wettelijke taken van Veilig Thuis:

Wettelijke taken Veilig Thuis

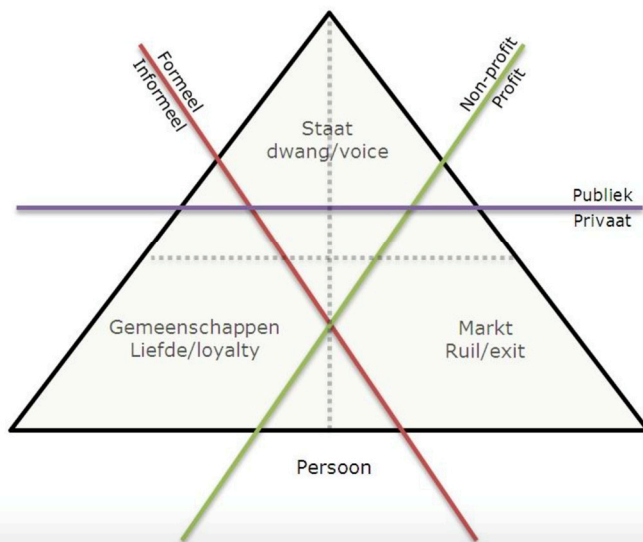
1. Het zijn van een herkenbaar en toegankelijk **meldpunt** voor gevallen/vermoedens van huiselijk geweld/kindermishandeling;
2. Het geven van **advies** en informatie aan melders/burgers;
3. Het doen van **onderzoek** om te bepalen of sprake is van kindermishandeling/huiselijk geweld;
4. Het - indien noodzakelijk - **inschakelen** van passende **hulpverlening**;
5. Het zo nodig **informer**en van **politie** of **Raad** voor de Kinderbescherming;
6. Het terug **rapporteren aan de melder** van datgene wat met de melding is gebeurd;
7. gemeenten moeten bij inrichten van Veilig Thuis zorgen voor **samenhang** met **jeugdketen**.

Uit de wettelijke taken blijkt dat:

1. de uitvoering van deze taken risicovolle handelingen betreft voor een kwetsbare groep mensen die te maken heeft met problematiek;
2. de complexe problematiek ook een grote impact heeft op de directe omgeving van mensen;
3. De bevoegdheden van Veilig Thuis diep ingrijpen in de persoonlijke levenssfeer van burgers (gedwongen informatiepositie). Dit vraagt zorgvuldigheid en onafhankelijkheid;
4. Gemeenten verantwoordelijk zijn voor bescherming van inwoners. Publiek of privaat: gemeenten "zijn ervan";

5. Veilig Thuis zich beweegt in cruciale ketens; onafhankelijkheid is hierbij van belang;
6. Veilig Thuis en lokale teams gelijksoortige en bovendien nauw met elkaar samenhangende ontwikkelopgave (transformatie) hebben; beide zijn de verantwoordelijkheid van gemeenten. Goede aansluiting van Veilig Thuis op de lokale teams is noodzakelijk om tijdig te kunnen op- en afschalen;
7. Positionering faciliterend moet zijn aan stip op de horizon (*Veilig Thuis als expertisecentrum voor hoog complexe en hoog risico zaken en goede lokale aansluiting voor ondersteuning bij op- en afschalen*);
8. Directe sturing/grip gewenst is vanwege belang en complexiteit Veilig Thuis en verwevenheid met lokale opgave.

Deze overwegingen en onderstaande figuur maken duidelijk dat vanuit het belang van de mensen die te maken hebben met kindermishandeling/huiselijk geweld en het diep ingrijpen in de persoonlijke levenssfeer van mensen, een publieke positionering wenselijk is. In onderstaande figuur wordt uitgebeeld dat de overheid verantwoordelijk is voor de veiligheid van burgers en vanuit die verantwoordelijkheid mag ingrijpen in de levenssfeer van mensen. Het ingrijpen in de levenssfeer van mensen verhoudt zich niet logisch tot de markt, waarin het draait om een ruilmechanisme.

De inhoud en het publieke karakter van de taken pleit voor positionering van Veilig Thuis bij de gemeenschappelijke regeling DG&J.

Niet alleen het publieke karakter van de inhoudelijke AMHK-taak, maar ook de sturingsmogelijkheden pleiten voor deze positioneringsvariant. Zoals op basis van het wegingskader al is aangegeven, kunnen gemeenten directer sturen op het realiseren van resultaatsafspraken in het geval van een onderdeel van de gemeenschappelijke regeling dan in het geval van een private stichting.

Bij het beleggen van publieke bevoegdheden bij een private partij zijn veel waarborgen nodig om de sturing door gemeenten te borgen. Een stichting is feitelijk een monopolist zonder directe sturing van de overheid. De vraag is welke middelen de gemeenten dan hebben om te sturen wanneer de uitvoering niet leidt tot de afgesproken resultaten. Het verminderen of intrekken van de subsidie is de ultieme maatregel, maar dat leidt tot problemen bij de uitvoering van de taak, waar de gemeenten verantwoordelijk voor zijn. De meest voor de hand liggende vorm is invloed van de gemeenten op de Raad van Toezicht en de directie, maar dit vraagt wel bijzondere regelgeving. Bij de oprichting van de Stichting Jeugdteams is een Raad voor publiek belang ingesteld; deze stuurt echter niet direct op het behalen van de afgesproken resultaten door de stichting.

Een ander middel voor gemeenten om te sturen, is het beperken van de subsidie tot een bepaalde termijn. Weliswaar wordt de subsidie jaarlijks opnieuw vastgesteld, maar de gemeente kan bepalen dat er bijvoorbeeld na 4 jaar een evaluatie plaatsvindt, waarbij ook de constructie van de stichting opnieuw wordt gezien, met als mogelijkheid dat er dan alsnog gekozen wordt voor een andere variant.

Gemeenten sturen direct op een gemeenschappelijke regeling. Belangrijk aandachtspunt daarbij is het maken van een goed onderscheid tussen het opdrachtnemerschap en het opdrachtgeverschap; beide rollen zijn verenigd in het bestuur van een gemeenschappelijke regeling.

Er zijn verschillende verschijningsvormen mogelijk. Een nieuwe gemeenschappelijke regeling is af te raden vanwege de beperkte omvang van Veilig Thuis. Dit zou een kostbare constructie opleveren. Onder de bestaande gemeenschappelijke regeling zou Veilig Thuis kunnen worden gepositioneerd als:

1. afdeling van de Dienst Gezondheid & Jeugd,
2. apart organisatie-onderdeel (naast de Dienst Gezondheid & Jeugd en de Serviceorganisatie) of
3. stichting.

Direct kunnen sturen op het behalen van de resultaten door Veilig Thuis is gewenst, vanwege:

1. het publieke karakter van de AMHK-taak,
2. de cruciale positie en rol van Veilig Thuis in het jeugdhulpstelsel en het belang van een goede invulling hiervan, en
3. de omvangrijke transformatieopgave van Veilig Thuis die onlosmakelijk is verbonden met de benodigde transformatie van de lokale teams in de gemeenten,

Een publieke positioneringsvariant biedt de meeste mogelijkheden om direct te kunnen sturen.

Governance

Private positionering

Wanneer Veilig Thuis gepositioneerd wordt als nieuwe, private stichting, dan kunnen gemeenten hierop sturen door middel van een subsidierelatie. De gemeenschappelijke regeling DG&J, waar de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het AMHK is belegd, kan een subsidierelatie aangaan met de stichting Veilig Thuis. De gemeenschappelijke regeling brengt hiervoor een inwonerbijdrage in rekening bij de gemeenten. Bij private positionering stuurt het Dagelijks Bestuur op afstand op de uitvoering van Veilig Thuis binnen de mogelijkheden van het subsidie-instrument. Er kan analoog aan het construct van de Stichting Jeugdteams ZHZ nog worden gekozen voor uitbreiding met een Raad voor publiek belang. Deze stuurt echter niet direct op de uitvoering van taken door de stichting.

Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling is (formeel) niet aansprakelijk tegenover derden. Desondanks zullen de leden van het bestuur door hun gemeenteraden aangesproken kunnen worden op het functioneren van Veilig Thuis.

Publieke positionering

Wanneer Veilig Thuis publiek wordt gepositioneerd (als onderdeel van de gemeenschappelijke regeling), dan sturen gemeenten direct op Veilig Thuis. Veilig Thuis verantwoordt rechtstreeks aan het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Er is geen scheiding tussen opdrachtgeverschap en opdrachtgeverschap. Dit geldt voor alle taken die bij een GR worden ondergebracht en is onlosmakelijk verbonden met het vervullen van een bestuursfunctie bij een gemeenschappelijke regeling. De gemeenschappelijke regeling brengt een inwonerbijdrage in rekening bij gemeenten voor de uitvoering Veilig Thuis op basis van een door het Algemeen Bestuur vastgestelde begroting.

Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling is direct aanspreekbaar op het functioneren van Veilig Thuis.

Wanneer Veilig Thuis publiek wordt gepositioneerd onder de gemeenschappelijke regeling DG&J zijn er drie verschijningsvormen mogelijk:

1. afdeling DG&J: Veilig Thuis wordt een afdeling onder het organisatieonderdeel DG&J, vergelijkbaar met het voormalige Steunpunt Huiselijk Geweld. Veilig Thuis wordt onderdeel van de begroting van de DG&J (GGD/LVS);
2. apart organisatieonderdeel: Veilig Thuis wordt een apart organisatieonderdeel onder de gemeenschappelijke regeling DG&J, vergelijkbaar met de Serviceorganisatie

- Jeugd. Veilig Thuis heeft als organisatieonderdeel een eigen 'werkbegroting' binnen de begroting van de gemeenschappelijke regeling;
3. stichting: Veilig Thuis wordt een stichting onder de gemeenschappelijk regeling DG&J. Deze stichting heeft een eigen begroting, los van de gemeenschappelijke regeling.

In beginsel moet een overheid bij de keuze tussen een privaatrechtelijke weg of een publiekrechtelijk weg om een doel te bereiken, kiezen voor de publiekrechtelijke oplossing. In de wet (Wgr, artikel 31a) staat een zware motiveringseis voor het oprichten van een rechtspersoon door een overheidslichaam. Gemeenteraden moeten op de oprichting hun zienswijze geven.

Aandachtspunt is dat wanneer één of meer portefeuillehouders zitting nemen in het bestuur van een stichting onder de gemeenschappelijke regeling, zij naast opdrachtnemer (en als zodanig verantwoordelijk voor de uitvoering) ook wettelijk zijn gehouden zich als bestuurder te richten op de continuïteit van de organisatie.

Uit een inventarisatie die de VNG heeft opgesteld op 31 oktober 2016 van de positioneringsvorm van de 26 Veilig Thuis organisaties in het land, blijkt het volgende beeld:

Positioneringsvorm	Aantal
Gemeenschappelijke regeling, niet zijnde GGD	2
GGD	9
Zelfstandige stichting of onderdeel bestaande stichting, niet zijnde Gecertificeerde Instelling (GI)	5
Gecertificeerde Instelling (GI)	5
Nog geen keuze (waaronder ZHZ)	5
Totaal	26

Op basis van het wegingskader en de hierboven beschreven argumenten (sturing, organisatie en inhoud) stellen wij u voor Veilig Thuis publiek te positioneren.

Wij stellen u voor:

5. Veilig Thuis publiek te positioneren onder de gemeenschappelijke regeling DG&J en **de voorkeur voor** de verschijningsvorm nader te bepalen op basis van een uitgewerkt organisatieontwerp.

3. Positionering: financiële gevolgen

De beschikbare tijd tussen het besluit van het Algemeen Bestuur op 27 oktober 2016 en de aanlevertermijn voor het volgende Algemeen Bestuur is een maand. In een maand tijd is het niet mogelijk om een gedegen onderzoek te doen op basis waarvan de concrete financiële gevolgen van de verschillende positioneringsvarianten kunnen worden aangegeven. Wel kunnen de verschillen in de gevolgen van de twee varianten worden geduid.

Structurele financiële gevolgen

De structurele financiële verschillen tussen de twee uit te werken positioneringsvarianten zijn niet wezenlijk van aard. Immers, in beide varianten is een stichtingsvorm mogelijk (zie de figuur hieronder) en kunnen bij het ontwerpen van de organisatie dezelfde uitgangspunten worden gehanteerd.

Positioneringsvarianten

Nieuwe, private stichting	Onderdeel gemeenschappelijke regeling
	Mogelijke verschijningsvormen: - Afdeling DG&J - Apart organisatieonderdeel (naast DG&J, Serviceorganisatie en RAV) - Stichting

Fricatiekosten

Incidenteel kan er wel sprake zijn van een verschil. Het gaat dan om frictiekosten. Echter, dit verschil is van diverse te beïnvloeden factoren afhankelijk.

Fricatiekosten hebben betrekking op de ontvlechting bij de 'latende' organisatie(s). Bij de latende organisatie(s) zijn er frictiekosten door het wegvallen van dekking voor de overhead, ondersteunende en facilitaire diensten en ander achterblijvend indirect personeel, die worden ingezet voor Veilig Thuis. De hoogte van de frictiekosten is afhankelijk van hoe snel de latende organisatie de kosten weet af te bouwen waarvoor door de ontvlechting geen dekking meer is. Van de latende organisatie mag verwacht worden dat direct wordt gestart met de afbouw van de kosten als duidelijk is waar Veilig Thuis wordt gepositioneerd. Van de ontvangende partij wordt verwacht dat deze samen met de latende organisatie bekijkt welke 'frictie' kan worden overgenomen. Ook kan de daadwerkelijke positionering worden gefaseerd om een deel van de frictie 'natuurlijk' te laten verdwijnen. Uiteindelijk gaat het om een optimale keuze waarbij de structurele kosten van het nieuwe organisatieontwerp in samenhang met de frictiekosten worden afgewogen. Een opgave vooraf over de omvang van de frictiekosten is vanwege deze redenen niet bruikbaar noch betrouwbaar.

Grofweg kan gesteld worden dat frictie van Jeugdbescherming west hoger is dan de frictie van de DG&J. De hoogte van de toegerekende overhead per fte is hoger en ook het aantal fte waaraan overhead wordt toegerekend is hoger bij Jeugdbescherming west dan bij de DG&J. De verhouding tussen het direct uitvoerende personeel van Jeugdbescherming west en de DG&J is 3:1.

De frictie voor de DG&J kan nog iets oplopen wanneer medewerkers van de 'duurdere' ambtenaren-cao overgaan naar de 'goedkopere' jeugdzorg cao; er moeten dan bijvoorbeeld opgebouwde pensioenrechten worden afgekocht.

Overigens kan de frictie worden beperkt door voor Veilig Thuis gebruik te maken van relevante overhead, ondersteunende en faciliterende diensten van de DG&J.

In beide positioneringsvarianten ontstaat er frictie bij Jeugdbescherming west. Bij de DG&J ontstaat mogelijk frictie in de positioneringsvariant van een stichting en mogelijk ook bij een variant onder de gemeenschappelijke regeling. In de routekaart wordt hier als volgt rekening mee gehouden:

1. Na het nemen van een besluit door het Algemeen Bestuur op 15 december 2016 wordt zo spoedig mogelijk een organisatieontwerp gemaakt en kan/kunnen de organisatie(s) die geen onderdeel uitmaakt/uitmaken van de nieuwe positioneringsvariant maatregelen gaan treffen om de frictiekosten te beperken.
2. Bij het opstellen van het organisatieontwerp wordt zoveel mogelijk uitgegaan van bestaand personeel en andere voorzieningen van de latende organisatie(s) onder de voorwaarde dat dit bijdraagt aan een optimaal organisatieontwerp.
3. Vervolgens wordt dit uitgangspunt ook toegepast in de onderhandelingen tussen de latende organisatie(s) en de ontvangende partij.
4. Voor de resterende frictie wordt gezamenlijk bepaald wie welke inspanningen kan leveren om deze zoveel mogelijk te beperken.

We hebben juridisch advies ingewonnen over de vraag of Jeugdbescherming west recht heeft op een vergoeding van frictiekosten. Wanneer de subsidie tijdig wordt opgezegd zodat Jeugdbescherming west zich kan voorbereiden (doorgaans wordt hiervoor de termijn van 1 jaar gehanteerd), dan heeft Jeugdbescherming west geen recht op een vergoeding van frictiekosten. Omdat een opgave van frictiekosten vooraf niet bruikbaar noch betrouwbaar is en om geen valse verwachtingen te wekken, is geen verzoek gedaan aan Jeugdbescherming west om de verwachte frictiekosten in kaart te brengen. Alhoewel gemeenten frictiekosten niet hoeven te vergoeden, zijn zij vanuit het principe van behoorlijk bestuur wel gehouden om op andere manieren te proberen bij te dragen aan het beperken van frictie. Eventuele frictie die ontstaat bij de DG&J is voor rekening van de eigenaren en daarmee van de gemeenten.

Besparing/efficiencywinst

Naast kosten, leidt positionering van Veilig Thuis mogelijk ook tot besparing; het organiseren van Veilig Thuis in één organisatie, inclusief (her)ontwerp van processen, leidt tot efficiencywinst. Onder andere doordat alle benodigde ondersteuning en facilitaire diensten door één organisatie worden geleverd in plaats van door twee.

Financiële gevolgen samengevat

Gevolgen	Nieuwe, private stichting	Gemeenschappelijke regeling (afdeling, onderdeel of stichting)
Structurele kosten	=	=
Frictie	-	-
Besparing organisatie/overhead	+	+

Op financiën is er in principe (bij gelijke keuzes in organisatieontwerp) geen wezenlijk onderscheid tussen een nieuwe, private stichting of onderdeel van de gemeenschappelijke regeling.

Overigens wordt van transformatie van de werkprocessen van Veilig Thuis in samenwerking met partners in de keten / het netwerk op termijn ook besparing verwacht. Dit wordt meegenomen bij het uitwerken van het organisatieontwerp.

Voor het kunnen bepalen van een voorkeur voor de verschijningsvorm van Veilig Thuis wanneer deze wordt gepositioneerd onder de gemeenschappelijke regeling, is zoals hierboven is aangegeven een organisatieontwerp nodig. Voorgesteld wordt om naast een ambtelijk opdrachtgever die de benodigde voorbereidingen treft voor het verdere besluitvormingsproces, een kwartiermaker aan te stellen die een organisatieontwerp uitwerkt, in overleg met de huidige opdrachtgevers/financiers en uitvoerende partijen. De aandachtspunten voor het organisatieontwerp zijn uitgewerkt in de routekaart die u onderaan deze adviesnota vindt.

Wij stellen u voor:

6. De ambtelijk opdrachtgever³ opdracht te geven in het eerste kwartaal van 2017 de mogelijke verschijningsvormen van het onder de gemeenschappelijke regeling DG&J te positioneren Veilig Thuis nader uit te werken en dit voor te leggen aan het Algemeen Bestuur ter besluitvorming.
7. Afhankelijk van de voorkeur van het Algemeen Bestuur voor de verschijningsvorm van Veilig Thuis onder de gemeenschappelijke regeling, een voorstel te doen aan de 17 gemeenteraden voor het aanpassen van de tekst van de gemeenschappelijke regeling.
8. De ambtelijk opdrachtgever opdracht te geven uitvoering te geven aan de in deze adviesnota opgenomen routekaart, met als doel dat Veilig Thuis per 1 januari 2018 in de nieuwe verschijningsvorm van start kan gaan.
9. De ambtelijk opdrachtgever opdracht te geven om, als onderdeel van de uit te voeren routekaart, een kwartiermaker aan te stellen die de verschillende verschijningsvormen uitwerkt en op basis van een ontwerp voor de organisatie van Veilig Thuis en de bijbehorende werkprocessen de voorbereidingen treft voor implementatie van het organisatieontwerp per 1 januari 2018.

³ Er wordt op korte termijn een ambtelijk opdrachtgever aangesteld die afhankelijk van het besluit van het Algemeen Bestuur de verantwoordelijkheid krijgt voor het uitwerken van de positioneringsvariant en het treffen van de voorbereidingen voor de implementatie van de positionering van Veilig Thuis per 1 januari 2018. De opdracht aan de ambtelijk opdrachtgever wordt verleend door de Portefeuillehouder Veilig Thuis (in afstemming met DB, Serviceorganisatie en centrumgemeenten).

4. Oplossen capaciteitsprobleem

Veilig Thuis

In de adviesnota voor 27 oktober 2016 is de zorgelijke situatie van Veilig Thuis Zuid-Holland Zuid beschreven. Deze situatie komt voort uit een capaciteitsprobleem. Dit capaciteitsprobleem is vooral het gevolg van het feit dat de eigen middelen van de voormalige financier, de provincie Zuid-Holland, bij de decentralisatie niet ter beschikking van gemeenten zijn gesteld. Dit heeft geleid tot een afname van het budget voor de AMK-functie per 1 januari 2015 met 39%. Veilig Thuis moest vervolgens met minder formatie dezelfde instroom aan meldingen afhandelen als daarvoor. Door het beschikbaar stellen van incidentele middelen uit het jeugdhulpbudget hebben de colleges van de gemeenten in ZHZ eind 2014 en het Algemeen Bestuur op 10 december 2015 de korting in respectievelijk 2015 en 2016 beperkt tot 21%. De hiervoor beschikbaar gestelde aanvullende subsidie van € 650.000 per jaar was bedoeld als overbrugging. Hiermee werd ongeveer de helft van het verschil met de subsidie van vóór 2015 gecompenseerd. Het idee was dat de omvang van deze subsidie voldoende zou zijn voor de transformatie van Veilig Thuis, waardoor de druk op Veilig Thuis verlaagd kon worden. Het is Veilig Thuis niet gelukt de korting op het budget op te vangen, vanwege:

1. een overschatting van het tempo van de benodigde transformatie waarbij Veilig Thuis afhankelijk is van de Stichting Jeugdteams,
2. de forse stijging van het aantal meldingen in 2016 (met 23% ten opzichte van 2015),
3. nieuwe inspectie-eisen (24-uurs beschikbaarheid van een vertrouwensarts en voldoende beschikbaarheid van een gedragswetenschapper) waaraan met de bestaande formatie niet werd voldaan en
4. het ontstaan van wachtlijsten.

Er is een oplossing van het capaciteitsprobleem nodig om te kunnen voldoen aan de inspectie-eisen, waaronder wachtlijstvrij werken. In januari 2017 toetsen de inspecties op (1) één geïntegreerd werkproces voor het AMHK, (2) het bestaan van wachtlijsten en (3) de invulling van zicht op veiligheid.

Jeugdbescherming west en de DG&J hebben een geïntegreerde begroting aangeleverd voor 2017 op basis waarvan zij van mening zijn te kunnen voldoen aan de eisen van de inspectie. Het Algemeen Bestuur van de DG&J is verantwoordelijk voor de subsidiëring van Jeugdbescherming west. De DG&J is afhankelijk van financiering vanuit de centrumgemeenten Dordrecht en Nissewaard.

De subsidies die in 2016 zijn verleend aan Jeugdbescherming west voor het uitvoeren van Veilig Thuis bedragen:

Subsidie 2016	Bedrag (in €)
Uitvoering AMK-functie	2.217.857
Transformatie (incidenteel)	650.000
Wachtlijsten (incidenteel; knoppennotitie; 2 ^e helft 2016)	200.000
Totaal	3.067.857

In de begroting 2017 van de Serviceorganisatie is rekening gehouden met een subsidie voor Veilig Thuis voor 2017 van in totaal € 2.867.857. De subsidieaanvraag die Jeugdbescherming west heeft ingediend voor Veilig Thuis voor 2017 bedraagt € 4.244.316. Het verschil tussen wat de Serviceorganisatie heeft begroot en wat Jeugdbescherming west aanvraagt voor 2017 bedraagt **€ 1.376.459**.

De subsidieaanvraag is ambtelijk besproken met Jeugdbescherming west en de DG&J. Op basis hiervan concluderen we dat de begroting voldoende onderbouwd kan worden. We zien zowel qua inhoud als overhead geen aanknopingspunten voor afwijking van de subsidieaanvraag van Jeugdbescherming west, zonder dat dit afbreuk doet aan kwaliteit. Alleen de toegepaste prijsindexatie is niet in overeenstemming met het beleid van de Serviceorganisatie. Dit wordt gecorrigeerd.

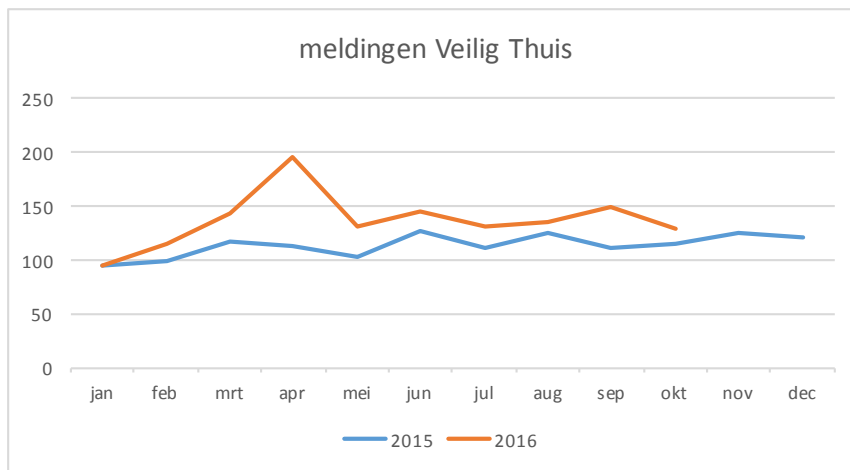
Op één inhoudelijk onderdeel is een uitspraak van het Algemeen Bestuur gewenst. In de aanvraag zit een bedrag van circa € 75.000 voor uitbreiding van de ZSM-aanpak naar het weekend. Deze uitbreiding is opgevoerd naar aanleiding van een besluit van de stuurgroep van het Veiligheidshuis. Dit besluit is niet gepaard gegaan met een dekkingsvoorstel. Van het bedrag van € 75.000 is in de integrale begroting 50% toegerekend aan Jeugdbescherming west en 50% aan de DG&J.

Wij stellen u voor:

10. Het dekkingsvraagstuk voor de uitbreiding van de ZSM-aanpak naar het weekend door Veilig Thuis terug te leggen bij de stuurgroep van het Veiligheidshuis.

De onderbouwing van de subsidieaanvraag 2017 van Jeugdbescherming west voor Veilig Thuis is samengevat als volgt:

1. voor het wegwerken van de wachtlijsten is **4 fte** extra maatschappelijk werker ingezet. Deze formatie is nodig om het aantal meldingen op het niveau van 2016 te kunnen afhandelen. Het aantal meldingen in de periode van 1 januari t/m oktober 2016 (1.363) ligt 23% hoger dan het aantal meldingen in dezelfde periode in 2015 (1.109). Onderstaande grafiek laat de ontwikkeling van het aantal meldingen zien:

2. De inspecties hebben aanvullende beschikbaarheids- en bereikbaarheidseisen gesteld naar aanleiding van de eerste stap van het toezicht begin 2016. Om aan deze eisen te kunnen voldoen, moet Veilig Thuis de formatie vertrouwensarts en gedragswetenschapper uitbreiden met in totaal **3 fte**;
3. Omdat de volledige formatie maatschappelijk werker in 2016 wordt ingezet voor het wegwerken van de wachtlijsten en afhandelen van nieuwe meldingen, lukt het Veilig Thuis niet te voldoen aan de wettelijke eis van monitoring; na 3 maanden en 1 jaar moet Veilig Thuis checken of de afspraken die bij overdracht met het lokale veld zijn gemaakt, zijn uitgevoerd en of de interventie heeft geleid tot het stoppen van het geweld en herstel van de veiligheid. Het uitvoeren van de monitorfunctie kost 2 uur per melding. Bovendien schat Veilig Thuis in dat monitoring tot circa 30% hermeldingen leidt.
4. Daarnaast voorziet Veilig Thuis een verdere stijging van het aantal meldingen in 2017 met 20%, op basis van: een verwachte verdere groei van het aantal politiemeldingen, de structurele publiciteitscampagne vanuit de rijksoverheid, vergelijking met meldingsratio's van andere Veilig Thuis organisaties en verwachte stijging van het aantal meldingen van ouderenmishandeling en zelfmolders.

Om te kunnen monitoren (zie punt 3) en de stijging van het aantal meldingen te kunnen opvangen (punt 4), heeft Veilig Thuis **4 fte** extra maatschappelijk werker nodig. Bovendien is voor het afhandelen van een stijgend aantal meldingen ook **1 fte** extra ondersteuning nodig voor onder andere het verwerken en registreren van meldingen en verzorgen van brieven aan ouders. Overigens heeft Jeugdbescherming west in de werksessie aangegeven bereid te zijn om in het geval dat de meldingen

niet stijgen zoals voorzien, hier geen extra formatie voor in te zetten, zodat dit kan worden verrekend.

In totaal telt de onderbouwing op tot **12 fte** extra voor de AMK-functie in 2017. In deze fte-berekening is meegenomen dat het overdragen van een melding na triage of onderzoek in 'oranje' zaken (groen = duidelijk voor het jeugdteam, rood = duidelijk voor Veilig Thuis, oranje = niet direct duidelijk voor wie) extra inspanningen vraagt van Veilig Thuis. Veilig Thuis investeert op deze manier in de verdere **transformatie** met als ambitie het wijzigen van de verhouding tussen het aantal meldingen dat na triage kan worden overgedragen aan het lokale veld (waaronder jeugdteams, sociale teams en hulpverlening) en het aantal meldingen dat Veilig Thuis in onderzoek neemt, van 70%/30% in 2016 naar 80%/20% in 2017.

Overigens blijken de indirecte personeelskosten en het toerekenen van overhead door Jeugdbescherming west aan Veilig Thuis, zich te bewegen binnen de 'normen' voor de sector. Jeugdbescherming west heeft een 'korting' toegepast op de toe te rekenen overhead aan Veilig Thuis, omdat Jeugdbescherming west voor de extra uitbreiding van de formatie voor Veilig Thuis in 2017 de bijbehorende overhead (bijvoorbeeld stafdiensten op het gebied van bijvoorbeeld financiën en HRM) niet evenredig uitbreidt. We bevelen aan om een efficiënte en effectieve inrichting van Veilig Thuis te formuleren als aandachtspunt voor de uitwerking van het besluit over de positionering van Veilig Thuis.

Ditzelfde geldt voor de transformatie van Veilig Thuis. Ook hier moet rekening mee worden gehouden in het nieuwe organisatieontwerp. We verwachten dat dit vanaf 2018 tot besparing (in termen van geld en/of verbetering van de werking van het jeugdhulpstelsel in Zuid-Holland Zuid) leidt.

Belangrijk om te beseffen is dat de besparing op Veilig Thuis in sterke mate afhankelijk is van de samenwerking met andere partijen in het jeugdhulp- en Wmo-stelsel, zoals de lokale teams, jeugdgezondheidszorg, maatschappelijk werk en gespecialiseerde zorg. Veilig Thuis heeft in 2015 en 2016 samenwerkingsafspraken gemaakt en verder aangescherpt met lokale teams en de jeugdgezondheidszorg. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten en gemeenschappelijke regeling om de juiste randvoorwaarden voor de benodigde samenwerking te scheppen, onder andere door duidelijke en op elkaar afgestemde kaders mee te geven. Dit vormt een aandachtspunt bij het uitwerken van de routekaart.

Aan het beschikbaar stellen van de gevraagde subsidie voor 2017, zullen de volgende resultaatsafspraken worden gekoppeld (uitgaande van gelijkblijvende omstandigheden): Veilig Thuis:

- a. Heeft zicht op de veiligheid van gemelde kinderen en volwassenen;
- b. Voldoet aan de eisen van de inspecties;
- c. Werkt wachtlijstvrij;
- d. Voldoet aan de norm van 5 dagen voor intake en triage;
- e. Voldoet aan de norm van 10 weken voor onderzoek;
- f. Monitort na afsluiten vervolgtraject (met en zonder onderzoek) na 3 en 12 maanden;
- g. Vangt de verwachte verdere stijging van het aantal meldingen met 20% ten opzichte van 2016 op;
- h. Draagt door middel van samenwerking met lokale teams en hulpverlening/zorg ten behoeve van overdracht en op- en afschalen, bij aan de transformatie van het jeugdhulp- en Wmo-stelsel in Zuid-Holland Zuid. Veilig Thuis investeert in ondersteuning van lokale teams en hulpverlening/zorg zodat Veilig Thuis relatief meer meldingen na triage kan overdragen en minder meldingen in onderzoek neemt ten opzichte van 2016. Uitgaande van de prognose van 3.000 AMHK-meldingen in 2017, draagt Veilig Thuis 80% (=2.400) van de meldingen na triage

over aan lokale teams en hulpverlening zorg en neemt 20% (=600) meldingen in onderzoek⁴

Deze resultaatsafspraken maken onderdeel uit van de subsidiebeschikking aan Jeugdbescherming west. De ambtelijk opdrachtgever krijgt als opdracht om te monitoren op het behalen van de resultaatsafspraken en zo nodig bij te sturen samen met de bestaande opdrachtgevers/financiers.

Het verschil tussen wat de Serviceorganisatie heeft begroot voor Veilig Thuis voor 2017 en wat Jeugdbescherming west aanvraagt voor 2017 bedraagt € 1.376.459. Wij stellen voor dit bedrag niet ten laste te brengen van het regionaal beschikbare jeugdhulpbudget voor 2017 dat wordt beheerd door de Serviceorganisatie. In de knoppennotitie is al aangegeven dat de druk op de regionale zorgmarkt zo groot is dat er verdringing ontstaat. Op 18 november 2016 waren er 27 cliëntstops ingesteld bij jeugdhulpaanbieders die hun maximale budgetplafond hadden bereikt. Dit maakt rechtstreekse instroom van nieuwe cliënten bij deze aanbieders onmogelijk. Omdat we het belang van kinderen voorop blijven stellen, kan er gebruik worden gemaakt van de 'nee, tenzij'-regeling. Van deze regeling wordt veelvuldig gebruik gemaakt. Het gebruik van de 'nee tenzij'-regeling heeft reeds geleid tot een overschrijding van de begroting van de Serviceorganisatie, zoals goedgekeurd door het Algemeen Bestuur op 7 juli 2016 (Knoppennotitie). Wanneer de totale subsidieaanvraag van Jeugdbescherming west ten laste van het regionale jeugdhulpbudget 2017 moet worden gebracht, dan betekent dit – naast de macrokorting – een flinke verhoging van de druk op de regionale zorgmarkt. Wij stellen daarom voor om het dekkingsvraagstuk op te lossen door de 17 gemeenten te verzoeken een extra financiële bijdrage te leveren. Dit is verwerkt in de concept-begroting 2017 van de Serviceorganisatie die eveneens aan u wordt voorgelegd ter besluitvorming in uw vergadering van 15 december.

Crisis Interventie Team

Zoals aan het begin van deze adviesnota is toegelicht, doen wij u in deze adviesnota een voorstel voor het oplossen van het capaciteitsprobleem van het Crisis Interventie Team (CIT). Dit probleem is voor 2016 opgelost op basis van de knoppennotitie die op 7 juli 2016 is vastgesteld door het Algemeen Bestuur, maar waarvoor voor 2017 nog niet in een oplossing is voorzien. In de adviesnota Begroting 2017 van de Serviceorganisatie die aan het Algemeen Bestuur is aangeboden ter besluitvorming in de vergadering van 15 december 2016 vindt u een financieel voorstel. In de adviesnota die nu voor u ligt, vindt u een inhoudelijke toelichting.

De subsidie die Jeugdbescherming west voor 2015 had aangevraagd voor de uitvoering van het CIT is niet kostendekkend gebleken. Jeugdbescherming west heeft in 2015 en 2016 extra inzet geleverd voor het CIT welke niet vergoed is door de Serviceorganisatie. Jeugdbescherming west heeft voor 2017 subsidie aangevraagd voor het kunnen uitvoeren van de kerntaken van het CIT en voor aanvullende taken waarvoor niet is voorzien in samenwerkingsafspraken met partners. Zo vangt het CIT meldingen op van partnerorganisaties en is afschalen naar lokale teams of toeleiden naar hulpverlening regelmatig niet mogelijk binnen 24 uur na stabilisatie van een crisis. In het Sturingsoverleg met jeugdhulpaanbieders is afgesproken (onder voorbehoud van besluitvorming door uw Algemeen Bestuur op 15 december) dat Jeugdbescherming west voor de eerste helft van 2017 4 extra fte werft en met hulp van de transformatiemanager die start per 1 januari 2017, in het eerste kwartaal van 2017 een plan maakt voor een regionale crisisdienst, zodat een besluit kan worden genomen over de voortgang van de crisisdienst na het eerste half jaar van 2017.

De subsidieaanvraag is ambtelijk besproken met Jeugdbescherming west. Op basis hiervan concluderen we dat de begroting voldoende onderbouwd kan worden. We zien zowel qua inhoud als overhead geen aanknopingspunten voor afwijking van de subsidieaanvraag van Jeugdbescherming west, zonder dat dit afbreuk doet aan kwaliteit.

---

⁴ In 2016 bedraagt de verhouding bij een totaal aantal AMHK-meldingen van 2.500 70% overdracht (=1.750 meldingen) versus 30% onderzoek (=750 meldingen).

Alleen de toegepaste prijsindexatie is niet in overeenstemming met het beleid van de Serviceorganisatie. Dit wordt gecorrigeerd.

Naast uitbreiding van formatie wordt de subsidieaanvraag onderbouwd door toerekening van de bijbehorende overhead aan de extra fte's. De overhead beweegt zich binnen de 'normen' voor de sector.

De subsidies die in 2016 zijn verleend aan Jeugdbescherming west voor het uitvoeren van het CIT bedragen:

Subsidie 2016	Bedrag (in €)
Uitvoering CIT	466.576
Projectleider regionale crisisdienst (incidenteel)	50.000
Capaciteitsprobleem (incidenteel; knoppennotitie; 2 ^e helft 2016)	100.000
Totaal	616.576

In de begroting 2017 van de Serviceorganisatie is rekening gehouden met een subsidie voor het CIT voor 2017 van in totaal € 466.576. De subsidieaanvraag die Jeugdbescherming west heeft ingediend voor Veilig Thuis voor 2017 bedraagt € 996.991. Naar aanleiding van de afspraak in het Sturingsoverleg dat Jeugdbescherming west voor de eerste helft van 2017 4 extra fte werft en met hulp van de transformatiemanager een plan maakt voor het vervolg na het eerste half jaar van 2017, wordt de subsidieaanvraag voor 4 extra fte voor de tweede helft van 2017 niet gehonoreerd. Dit betekent dat de benodigde middelen worden verlaagd van € 996.991 naar een bedrag van € 764.305. Het verschil tussen wat de Serviceorganisatie heeft begroot en wat Jeugdbescherming west aanvraagt voor 2017 bedraagt **€ 297.729**.

Om dezelfde reden als genoemd bij de subsidieaanvraag Veilig Thuis, stellen wij voor om ook het dekkingsvraagstuk voor het CIT op te lossen door de 17 gemeenten te verzoeken een extra financiële bijdrage te leveren. Dit is verwerkt in de concept-begroting 2017 van de Serviceorganisatie die eveneens aan u wordt voorgelegd ter besluitvorming in uw vergadering van 15 december.

Aan het beschikbaar stellen van de gevraagde subsidie voor 2017, zullen de volgende resultaatsafspraken worden gekoppeld (uitgaande van gelijkblijvende omstandigheden):
Het CIT:

- a. is altijd (24/7) bereikbaar en beschikbaar voor het stabiliseren van crisissituaties;
- b. stabiliseert veiligheidssituaties en draagt gestabiliseerde situaties binnen 24 uur over aan reguliere (crisis-)hulp (lokale teams en/of hulpverlening/zorg);
- c. draagt door middel van samenwerking met lokale teams en hulpverlening/zorg ten behoeve van overdracht en op- en afschalen, bij aan de transformatie van het jeugdhulp- en Wmo-stelsel in Zuid-Holland Zuid;
- d. Het CIT investeert in de eerste helft van 2017 in ondersteuning van lokale teams en hulpverlening/zorg zodat het CIT crisissituaties sneller kan af- of opschalen;
- e. In het eerste kwartaal van 2017 levert Jeugdbescherming west met hulp van de transformatiemanager en afgestemd met relevante partners en het Sturingsoverleg, een plan op voor een regionale crisisdienst vanaf 1 juli 2017.

Deze resultaatsafspraken maken onderdeel uit van de subsidiebeschikking aan Jeugdbescherming west. De Serviceorganisatie monitort op het behalen van de resultaatsafspraken en stuurt zo nodig bij.

Wij stellen u voor:

11. Te besluiten over het oplossen van de capaciteitsproblemen van Veilig Thuis en het CIT bij het vaststellen van de begroting 2017 van de Serviceorganisatie.

Routekaart positionering Veilig Thuis

Wanneer?	Wat?
15 december 2016	AB: besluiten over positionering van Veilig Thuis onder de gemeenschappelijke regeling en oplossen capaciteitsprobleem.
15-31 december 2016	Portefeuillehouder Veilig Thuis (in afstemming met DB, Serviceorganisatie en centrumgemeenten): verlenen van opdracht aan ambtelijk opdrachtgever voor uitvoeren routekaart.
15-31 december 2016	Serviceorganisatie: bij een positief besluit van AB over begrotingswijziging Serviceorganisatie 2017, beschikken van subsidie Veilig Thuis 2017 aan Jeugdbescherming west en daarbij: <ol style="list-style-type: none"> 1. Beëindiging subsidierelatie per 1 januari 2018 aankondigen, zodat Jeugdbescherming west zich kan voorbereiden op beperken van frictiekosten. 2. Maken van resultaatsafspraken en monitoring en zo nodig bijsturing door ambtelijk opdrachtgever samen met huidige opdrachtgevers/financiers.
1 januari – 31 december 2017	Ambtelijk opdrachtgever: <ol style="list-style-type: none"> 1. Monitoren en zo nodig bijsturen van uitvoering Veilig Thuis in 2017, samen met huidige opdrachtgevers/financiers. 2. Samen met Jeugdbescherming west monitoren van daadwerkelijke stijging van aantal meldingen en het als gevolg daarvan inzetten van de hiervoor begrote extra formatie.
1 januari – 31 maart 2017	Ambtelijk opdrachtgever: <ol style="list-style-type: none"> 1. Voorstel doen aan portefeuillehouder Veilig Thuis voor aanstellen van kwartiermaker

	<p>Portefeuillehouder Veilig Thuis: (in afstemming met DB, Serviceorganisatie en centrumgemeenten): verlenen van opdracht aan kwartiermaker.</p> <p>Ambtelijk opdrachtgever:</p> <ol style="list-style-type: none"> uit laten werken van organisatieontwerp door kwartiermaker, in afstemming met huidige opdrachtgevers/financiers en uitvoerende partijen. In geval van keuze voor publieke variant, worden 3 scenario's uitgewerkt (afdeling, organisatieonderdeel, stichting). In organisatieontwerp wordt uitgewerkt: <ul style="list-style-type: none"> efficiënte en effectieve inrichting (o.a. overhead) van organisatie; financiële verschillen tussen en gevolgen van de verschillende verschijningsvormen; begroting 2018 en meerjarenperspectief (waaruit realistische besparing en/of verbetering blijkt); realistische (kwantitatieve en kwalitatieve) ambitie van gewenste transformatie en hiervoor benodigde samenwerkingsafspraken en randvoorwaarden in het jeugdhulp- en Wmo-stelsel; uitkomst lokale discussies over taken meldpunt zorg & overlast/OGGz; governance structuur. parallel aan uitwerken organisatieontwerp, gesprekken voeren met betrokken partijen ter beperking van frictie en benodigde voorbereidingen op situatie per 1 januari 2018.
1 januari -31 december 2017	Latende organisatie(s): nemen van maatregelen ter beperking frictie
6 april 2017	AB: vaststellen gewenst organisatieontwerp en zo nodig toestemming vragen aan 17 gemeenteraden tot wijziging gemeenschappelijke regeling.

1 april – 31 december 2017	<p>Gemeenteraden: besluiten over wijziging gemeenschappelijke regeling</p> <p>Ambtelijk opdrachtgever:</p> <ol style="list-style-type: none"> Begeleiden proces van wijziging van gemeenschappelijke regeling. Samen met kwartiermaker voorbereiden implementatie nieuw organisatieontwerp (begeleiden van overgang van onderneming, maken van samenwerkingsafspraken in keten/netwerk en inrichten governance).
----------------------------	--

1 januari 2018	<p>Ambtelijk opdrachtgever:</p> <ol style="list-style-type: none"> start Veilig Thuis in nieuwe organisatievorm.
----------------	--

Portefeuillehouders: H. van der Linden (Veilig Thuis), J. de Witte (CIT)
Informatie: A. Zoetekouw
Telefoonnummer: 06-22916137
E-mail: a.zoetekouw@jeugdzhz.nl
Bijlage: Advies Caroline Mobach